

Naisiin kohdistuva väkivalta

Naisiin kohdistuva väkivalta on ihmisoikeusrikkomus ja merkittävä tasa-arvo-ongelma. Se on Suomessa huomattavan yleistä moniin muihin Euroopan maihin verrattuna. Naisiin kohdistuva väkivalta aiheuttaa sekä inhimillistä kärsimystä että suuria taloudellisia kustannuksia yhteiskunnalle.

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa on esimerkiksi lähisuhdeväkivalta, seksuaalinen väkivalta ja sukupuoleen perustuva häirintä. Väkivalta voi olla fyysistä, henkistä, taloudellista tai seksuaalista. Naisiin kohdistuvan väkivallan muotoja ovat myös

- naisten hyväksikäyttö ihmiskaupassa
- hyväksikäyttö prostituutiossa
- tyttöjen sukupuolielinten silpominen sekä
- niin kutsutut perheen "kunniaan" liittyvät pahoinpitelyt ja murhat.

Naisiin kohdistuvan väkivallan erityispiirteitä

Naiset kohtaavat väkivaltaa erityisesti parisuhteissa, perheissä ja työpaikoilla. Tekijä on usein tuttu. Naisten kohdalla tekijä on entinen tai nykyinen kumppani useammin kuin miesten. Erityisen haavoittavana väkivallan muotona pidetään seksuaalista väkivaltaa. Se kohdistuu pääosin naisiin ja tyttöihin. Seksuaalinen väkivalta loukkaa syvästi ihmisen itsemääräämisoikeutta, ja sen seuraukset voivat olla pitkäkestoisia.

TIETOA SUKUPUOLISTUNEESTA VÄKIVALLASTA

Tasa-arvotiedon keskus (THL) on valtakunnallinen tietopalvelu, joka tarjoaa ajantasaista ja tutkimukseen perustuvaa tietoa sukupuolten tasa-arvosta.

www.thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/hyvinvointi/sukupuolistunut-vakivalta

Tietoa lähisuhde- ja perheväkivallasta:

www.thl.fi/vakivalta

Naisiin kohdistuva väkivalta ilmentää sukupuolten valtasuhteita yhteiskunnassa. Se ylläpitää sukupuolten epätasa-arvoisuutta ja on naisiin kohdistuvaa syrjintää.

Väkivaltaa tarkasteltaessa on sukupuolen lisäksi hyvä ottaa huomioon myös muut henkilöön liittyvät seikat ja etenkin haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tilanne. Esimerkiksi vammaisten naisten kokema väkivalta on huomattavasti muuta naisiin kohdistuvaa väkivaltaa yleisempää.

Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen

Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen on ollut Suomen tasa-arvopolitiikan tavoitteena 1990-luvun loppupuolelta lähtien. Tavoitteet ovat kohdistuneet pääasiassa lähisuhdeväkivallan torjumiseen ja uhrien tukemiseen. Huomiota on kiinnitetty myös naisten seksuaaliseen hyväksikäyttöön, työpaikkaväkivaltaan sekä ihmiskauppaan ja prostituutioon. Viimeisin naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelma laadittiin vuosille 2010–2015 ja sitä toteutettiin neljän eri ministeriön ja hallinnonalan yhteistyönä. Ohjelma sisälsi yhteensä yli 60 konkreettista toimenpidettä, joiden tavoitteena oli ehkäistä väkivaltaa, suojella ja tukea uhria sekä saattaa rikoksentehtyjä vastuuseen.

Istanbulin sopimus

Istanbulin sopimus eli Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tuli Suomessa voimaan vuonna 2015. Sitova sopimus sisältää määräyksiä laaja-alaisista ja yhteen sovitettavista toimintaperiaatteista. Sopimusta sovelletaan Suomessa myös poikiin ja miehiin, jotka kärsivät lähisuhdeväkivallasta. Euroopan neuvosto seuraa sopimuksen toimeenpanoa sen ratifioineissa maissa.

Istanbulin sopimuksen tavoitteena on muun muassa:

- ehkäistä ja poistaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa
- suojella väkivallan uhreja ja tarjota heille tukipalveluita (kuten turvakodit ja auttava puhelin)
- saattaa väkivallan tekijät vastuuseen teoistaan
- edistää sukupuolten tasa-arvoa
- edistää viranomaisten ja järjestöjen yhteistyötä väkivallan kitkemisessä.

NOLLALINJA 080 005 005

Nollalinja on auttava puhelin lähisuhdeväkivaltaa ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa kokeenille:

www.nollalinja.fi

ISTANBULIN SOPIMUS

Lisää tietoa Istanbulin sopimuksesta ja sen seurannasta:

www.coe.int/en/web/istanbul-convention/home

Sopimusteksti:

www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2015/20150053